

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фармацевтичних технологій та менеджменту
Кафедра управління та забезпечення якості у фармації

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ

(назва освітньої компоненти)

**РОБОЧА ПРОГРАМА
освітньої компоненти**

підготовки _____ Перший (бакалаврський) рівень освіти
(назва рівня вищої освіти)
галузі знань _____ 16 Хімічна та біоінженерія
(шифр і назва галузі знань)
спеціальності _____ 162 Біотехнології та біоінженерія
(код і найменування спеціальності)
освітньої програми _____ Біотехнологія
(найменування освітньої програми)
спеціалізації (й) _____
(найменування спеціалізації, за наявності)

2023 рік
рік створення

Робоча програма освітньої компоненти Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі спеціальності 162 Біотехнології та біоінженерія освітньої програми Біотехнологія (3,10д), (3,10з) для здобувачів вищої освіти 1 курсу.

Розробники:

ЛІСНА Анастасія, доцент кафедри управління та забезпечення якості у фармації, канд. фармац. наук, доцент

(вказати ПРІЗВИЩЕ, ім'я авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри управління та забезпечення якості у фармації

Протокол від «01» вересня 2023 року № 1

Зав. кафедри

управління та забезпечення якості у фармації — — проф. Тетяна КРУТСЬКИХ
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Робоча програма схвалена на засіданні профільної методичної комісії з економіко-управлінських та соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол від «05» вересня 2023 року № 1

Голова профільної комісії
з економіко-управлінських
та соціально-гуманітарних дисциплін

(підпис)

проф. Алла НЕМЧЕНКО
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис освітньої компоненти

Мова навчання: українська

Статус освітньої компоненти: вибіркова

Передумови вивчення освітньої компоненти: джерелом теоретичних засад освітньої компоненти виступають антропологічні компоненти (філософія, соціологія). Науковим інструментом виступають фізичні, хімічні, біологічні та психічні закони, що описані у природничих освітніх компонентах (фізиці, хімії, біології, психології). Практичні навички із захисту людини у різних сферах життєдіяльності надають прикладні як: основи охорони праці, ергономіка, трудове право, гігієна у фармації, перша долікарська допомога та ін.

Предметом вивчення освітньої компоненти «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі» є аналіз негативного впливу різного роду небезпек на життя та здоров'я людини, а також методів, засобів і заходів захисту від них, а також охорона праці на рівні установи.

Інформаційний обсяг освітньої компоненти. На вивчення освітньої компоненти відводиться 90 годин 3 кредита ЄКТС.

2. Мета та завдання освітньої компоненти

Метою викладання освітньої компоненти «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі» є забезпечення безпечних і нешкідливих умов праці при роботі в закладах фармації, фармацевтичному підприємстві які включають негативну дію на людину та навколишнє природне середовище, приймати продуктивні рішення у сфері безпеки життєдіяльності; сформувані у студентів відповідальність за особисту та колективну безпеку у повсякденних умовах та під час надзвичайних ситуацій, з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності на первинній посаді.

Основними **завданнями** освітньої компоненти «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі» є підготовка до прийняття та реалізації заходів, спрямованих на забезпечення:

- належних, безпечних здорових умов праці на робочих місцях;
- утримання в належному стані виробничого устаткування, будівель, споруд,
- інженерних мереж, безпечного ведення технологічних процесів;
- необхідних засобів індивідуального захисту для працівників;
- організації і проведення навчання працівників з питань охорони праці;
- пропаганди охорони праці; обліку, аналізу та оцінки стану умов і безпеки праці;
- професійного добору працівників окремих спеціальностей;
- страхування працівників від нещасних випадків на виробництві та профзахворювань;
- засвоєння студентами методів і технологій прогнозування надзвичайних ситуацій;
- визначення рівня ризику та обґрунтування заходів, спрямованих на відвернення надзвичайних ситуацій;
- локалізації та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій тощо.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Освітня компонента «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі» забезпечує набуття здобувачами освіти компетентностей:

Інтегральні компетентності:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю у біотехнології та біоінженерії, або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів біотехнології та біоінженерії.

Загальні компетентності:

- Навички здійснення безпечної діяльності.
- Прагнення до збереження навколишнього середовища.

• Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності

• Здатність використовувати досягнення біотехнологій у процесах захисту довкілля, переробленні відходів в різних галузях промисловості та сільському господарстві.

Інтегративні кінцеві *програмні результати навчання* (ПРН), формуванню яких сприяє освітня компонента:

• Вміти враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень. Вміти використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

• Вміти оцінювати екологічні ризики від антропогенної діяльності, аналізувати та обґрунтовувати застосування технологій захисту довкілля та переробки відходів.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач освіти повинен

знати:

• законодавчі та нормативні акти з управління безпекою праці та безпеки життєдіяльності;

• організацію охорони праці на виробництві;

• обов'язки і відповідальність роботодавців та керівників структурних підрозділів із забезпечення здорових і безпечних умов праці робітників.

вміти:

• оцінювати умови праці на робочих місцях;

• організувати та брати участь у розслідуванні нещасних випадків, професійних

захворювань та аварій;

• організувати вирішення питань з охорони праці та управління безпекою у надзвичайних ситуацій згідно діючим нормативним документам;

• методиками з прогнозування та оцінки обстановки в зоні надзвичайних ситуацій.

володіти:

• методикою визначення основних шкідливих та небезпечних факторів;

• методикою санітарно-гігієнічної оцінки умов праці;

• методикою інтегральної бальної оцінки умов праці;

• методикою оцінки динаміки травматизму у фармацевтичній галузі;

• методикою організації та проведення навчання з безпеки життєдіяльності та охорони праці.

4. Структура освітньої компоненти

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	Денна форма						Заочна/дистанційна форми					
	у тому числі											
	всього	л	сем.	пз	лаб.	с. р.	всього	л	сем.	пз	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі												
Тема 1. Терміни та визначення дисципліни. Класифікація надзвичайних ситуацій та небезпек.	13	2	-	4	-	7	-	-	-	-	-	-

Тема 2. Характеристика природних, антропогенних та змішаних надзвичайних ситуацій	10	1	2	-	-	7	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Менеджмент безпеки	11	1	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Правові аспекти діяльності закладів у галузі безпеки. Нормативно-правові акти з охорони праці, що діють на підприємствах галузі	15	2		5	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Санітарія та гігієна праці . Аналіз умов праці	15	2		5	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Безпека праці. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві	11	1	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Пожежна безпека	11	1	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Контроль змістового модулю 1	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	88	10	8	16	-	54	-	-	-	-	-	-
Семестровий залік	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Усього годин</i>	90	10	8	18	-	54	-	-	-	-	-	-

5. Зміст програми освітньої компоненти

Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі

Тема 1. Терміни та визначення дисципліни.

Класифікація надзвичайних ситуацій та небезпек. Головні визначення – безпека життєдіяльності як предмет, небезпека, безпека, надзвичайна ситуація. Основні види надзвичайних ситуацій аварія, катастрофа, стихійне лихо. Ознаки надзвичайної ситуації. Класифікація надзвичайних ситуацій за джерелом, та масштабом. Види природних, техногенних, соціальних та комбінованих надзвичайних ситуацій. Класифікація небезпек (небезпечних факторів) за природою та дією на організм людини.

Тема 2. Характеристика природних, антропогенних та змішаних надзвичайних

ситуацій.

Характеристика стихійних лих. Порядок дій під час стихійного лиха. Характеристика зон радіоактивного, хімічного та біологічного зараження. Визначення параметрів зон забруднення радіоактивними та небезпечними хімічними речовинами під час аварійного прогнозування можливої обстановки за відповідними таблицями, тривалості дії ураження радіації та небезпечними хімічними речовинами

Тема 3. Менеджмент безпеки.

Єдина державна система запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного і природного характеру (ЄДСЗР). Цілі і завдання. Координуючі органи ЄДСЗР. Режими функціонування ЄДСЗР. Фінансове і матеріальне забезпечення заходів захисту населення. Державне управління у сфері захисту від надзвичайних ситуацій. Державне регулювання та контроль щодо захисту населення в надзвичайних ситуаціях. Надзвичайні ситуації, причини виникнення та складові системи їх моніторингу. Найменування та визначення основних показників джерел природних надзвичайних ситуацій та номенклатура, позначення, розмірність і порядок визначення параметрів уражальних чинників джерел природних надзвичайних ситуацій, які контролюються і підлягають прогнозуванню. Основні етапи аналізу надзвичайних ситуацій та прогнозування їхніх наслідків. Опис явищ, що прогнозуються, перелік вихідних даних. Способи виявлення потенційно небезпечних зон з імовірними джерелами надзвичайних ситуацій.

Тема 4. Вступ. Загальні питання охорони праці.

Правові та організаційні основи охорони праці Основні розділи дисципліни «Основи охорони праці». Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. Законодавство України про охорону праці. Закон України «Про охорону праці». Гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Трудові угоди, порядок укладання та розторгнення. Колективний договір. Охорона праці жінок, підлітків та інвалідів. Правила внутрішнього трудового розпорядку. Медичні огляди працівників галузі, індивідуальні медичні книжки. Порядок навчання та перевірки знань співробітників з питань охорони праці. Інструктажі. Нормативно-правові акти з охорони праці, що діють у галузі. Галузеві нормативно-правові акти. Стандарти, санітарні правила та норми. Показник галузевих нормативів. Розробка нормативних документів згідно з вимогами НПАОП 0.00-6.03-93 Порядок розробки та затвердження власником нормативних актів з охорони праці та НПАОП 0.00-4.15-98 Положення про розробку інструкцій з охорони праці. Посадова інструкція.

Тема 5. Санітарія та гігієна праці.

Повітря робочої зони. Мікроклімат робочої зони. Гранично допустимі концентрації (ГДК) шкідливих речовин. Контроль за станом повітряного середовища на виробництві. Заходи та засоби попередження забруднення повітря робочої зони Вентиляція. Види вентиляції. Організація повітрообміну в приміщеннях, повітряний баланс, кратність повітрообміну. Біологічні фактори. Види. Шляхи проникнення до організму. Освітлення виробничих приміщень. Основні світлотехнічні визначення. Природне, штучне, суміщене освітлення. Класифікація виробничого освітлення.. Шум, ультразвук та інфразвук. Інфразвук та ультразвук. Джерела та параметри інфразвукових та ультразвукових коливань. Нормування та контроль рівнів, основні методи та засоби захисту від ультразвуку та інфразвуку. Електромагнітні поля та випромінювання радіочастотного діапазону. Джерела, особливості і класифікація електромагнітних випромінювань та електричних і магнітних полів. Вивчення факторів виробничого середовища і трудового процесу, характерних для конкретного робочого місця. Гігієнічна оцінка умов праці згідно з гігієнічною класифікацією праці №4137-86. Загальні положення про атестацію. Пільги та компенсації

Тема 6. Безпека праці.

Основи електробезпеки. Види та засоби електрозахисту. Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом. Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Умови ураження людини електричним струмом. Класифікація

виробничого травматизму відповідно ДСТУ 223-00 ССБП: залежно від характеру ушкоджень; важкості наслідків; видів відповідальності. Розслідування та облік нещасних випадків відповідно Постанови КМУ № 337 від 17.04.2019 р. Причини та методи аналізу травматизму. Зв'язок захворювання з умовами праці працівника. Порядок підтвердження професійного захворювання. Організація розслідування та облік професійних захворювань. Класифікація аварій за наслідками. Розслідування аварій із нещасним випадком. Схема повідомлення про аварію. Акти і матеріали розслідування. Контроль і нагляд за розслідуванням

Тема 7. Основи пожежної безпеки.

Горіння. Класи пожеж. Порядок виникнення та попередження пожеж. Горіння. Класифікація. Горючість. Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю. Класифікація вибухо-небезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. Засоби пожежогасіння. Дії персоналу при виникненні пожежі. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об'єктах.

Семестровий залік

6. Темі лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна/дистанційна форми
1	Тема 1. Терміни та визначення дисципліни. Класифікація надзвичайних ситуацій та небезпек.	2	-
2	Тема 2. Характеристика природних, антропогенних та змішаних надзвичайних ситуацій	1	-
3	Тема 3. Менеджмент безпеки	1	-
4	Тема 4. Правові аспекти діяльності закладів у галузі безпеки. Нормативно-правові акти з охорони праці, що діють на підприємствах галузі	2	-
5	Тема 5. Санітарія та гігієна праці . Аналіз умов праці	2	-
6	Тема 6. Безпека праці. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві	1	-
7	Тема 7. Пожежна безпека	1	-
Усього годин		10	-

7. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна/дистанційна форми
1	Тема 1. Терміни та визначення дисципліни. Класифікація надзвичайних ситуацій та небезпек.	-	-
2	Тема 2. Характеристика природних, антропогенних та змішаних надзвичайних ситуацій	2	-
3	Тема 3. Менеджмент безпеки	2	-
4	Тема 4. Правові аспекти діяльності закладів у галузі безпеки. Нормативно-правові акти з охорони праці, що діють на підприємствах галузі		-
5	Тема 5. Санітарія та гігієна праці . Аналіз умов праці		-

6	Тема 6. Безпека праці. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві	2	-
7	Тема 7. Пожежна безпека	2	-
Усього годин		8	-

8. Темы практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна/дистанційна форми
1	Тема 1. Терміни та визначення дисципліни. Класифікація надзвичайних ситуацій та небезпек.	4	-
2	Тема 2. Характеристика природних, антропогенних та змішаних надзвичайних ситуацій	-	-
3	Тема 3. Менеджмент безпеки	-	-
4	Тема 4. Правові аспекти діяльності закладів у галузі безпеки. Нормативно-правові акти з охорони праці, що діють на підприємствах галузі	5	-
5	Тема 5. Санітарія та гігієна праці . Аналіз умов праці	5	-
6	Тема 6. Безпека праці. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві	-	-
7	Тема 7. Пожежна безпека	-	-
8	Контроль ЗМ 1	2	-
9	Семестровий залік з модуля 1 «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі»	2	-
Усього годин		18	-

9. Темы лабораторних занять

Не передбачено робочим навчальним планом.

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна/дистанційна форми
1	Тема 1. Терміни та визначення дисципліни. Класифікація надзвичайних ситуацій та небезпек.	7	-
2	Тема 2. Характеристика природних, антропогенних та змішаних надзвичайних ситуацій	7	-
3	Тема 3. Менеджмент безпеки	8	-
4	Тема 4. Правові аспекти діяльності закладів у галузі безпеки. Нормативно-правові акти з охорони праці, що діють на підприємствах галузі	8	-
5	Тема 5. Санітарія та гігієна праці . Аналіз умов праці	8	-
6	Тема 6. Безпека праці. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві	8	-

7	Тема 7. Пожежна безпека	8	-
Усього годин		54	-

Завдання для самостійної роботи

У межах виконання самостійної роботи з дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі» здобувачі вищої освіти виконують самостійне завдання (за варіантами), а також наукові доповіді за темами:

1. Державна політика в галузі охорони праці.
2. Стимулювання охорони праці.
3. Державне управління охороною праці.
4. Вібрація. Джерела, класифікація і характеристики вібрації. Гігієнічне нормування вібрацій. Методи контролю параметрів вібрацій. Типові заходи та засоби колективного та індивідуального захисту від вібрацій.
5. Інфразвук та ультразвук. Джерела та параметри інфразвукових та ультразвукових коливань. Нормування та контроль рівнів, основні методи та засоби захисту від ультразвуку та інфразвуку.
6. Електромагнітні поля та випромінювання радіочастотного діапазону. Джерела, особливості і класифікація електромагнітних випромінювань та електричних і магнітних полів.
7. Ультрафіолетове випромінювання. Дія на організм, безпеку при використанні бактерицидних випромінювачів.
8. Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Умови ураження людини електричним струмом.
9. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю. Класифікація вибухо-небезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон.
10. Основні етапи аналізу надзвичайних ситуацій та прогнозування їхніх наслідків.
11. Характеристика небезпечних патогенних мікроорганізмів: найпростіші, гриби, віруси, рикетсії, бактерії. Пандемії, епідемії, масові отруєння людей.
12. Загальна характеристика особливо небезпечних хвороб (холера, сибірка, чума та ін.). Інфекційні захворювання тварин і рослин.
13. Глобальні проблеми людства: глобальна біосферна криза, екологічна криза.
14. Промислові аварії, катастрофи та їхні наслідки. Рівні виробничих аварій в залежності від їхнього масштабу. Втрати міцності, деформації, провали і руйнування будівель та споруд.
15. Пошкодження енергосистем, інженерних і технологічних мереж.
16. Спостереження, оцінка та прогнозування санітарно-епідемічної обстановки на території України.
17. Запобігання особливо небезпечних інфекційним хворобам, масовим отруєнням та радіаційним ураженням населення.

11. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Оцінка з освітньої компоненти визначається з урахуванням результатів поточної навчальної діяльності здобувача вищої освіти та оцінок засвоєння ним окремих модулів.

Успішність кожного здобувача вищої освіти оцінюється за 100-бальною шкалою.

За поточну навчальну діяльність в межах модуля здобувач вищої освіти може отримати 60 балів. Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може набрати під час складання підсумкового модульного контролю з урахуванням балів за самостійну роботу – 40 балів.

Оцінювання поточної навчальної діяльності (проводиться під час кожного заняття) – контроль теоретичних знань, практичних умінь та навичок. При засвоєнні кожної теми змістового модуля 1 за поточну навчальну діяльність здобувачам виставляються бали за всі види діяльності, які в кінці вивчення змістового модуля сумуються. В залежності від

кількості набраних балів здобувач може отримати за вивчення модуля на практичних заняттях **максимально 60 балів** або **мінімально — 36 балів**.

Застосовується така система бальних оцінок для **практичних занять**: за кожну тему змістового модулю 1 здобувач може набрати **min -7 бали, max — 11 балів** за одну академічну годину навчання.

Система оцінювання, бали	Критерії оцінки
7-8	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> виявив недостатньо глибокі знання основного програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичне запитання; практичне завдання виконав самостійно, але допустив значні помилки в арифметичних розрахунках і т.п.
9	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> виявив повне знання програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичне запитання, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустив окремі несуттєві помилки; практичне завдання (розрахункова задача, ситуаційне завдання, графічне завдання та ін.) виконано студентом самостійно, але допустив незначні помилки в арифметичних розрахунках і т.п.
10-11	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичні запитання, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонструвати знання основної і додаткової літератури, передбачені на рівні творчого використання; практичне завдання (розрахункова задача, ситуаційне завдання, графічне завдання та ін.) виконано студентом самостійно без помилок та містить пояснення проведеного рішення.

Для допущення до семестрового заліку здобувач вищої освіти повинен здати всі теми з освітньої компоненти та скласти контроль засвоєння ЗМ 1 на прохідний бал.

Контроль засвоєння ЗМ проводиться у формі заліку за затвердженими білетами. Модуль вважається зарахованим, якщо здобувач вищої освіти набрав не менше мінімального балу.

Застосовується така система бальних оцінок для **контролю засвоєння ЗМ 1** здобувач може набрати **min – 11 балів, max — 23 балів**.

Система оцінювання, бали	Критерії оцінки
11-14	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> виявив недостатньо глибокі знання основного програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичне запитання; практичне завдання виконав самостійно, але допустив значні помилки в арифметичних розрахунках і т.п.
15-18	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> виявив повне знання програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичне запитання, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустив окремі несуттєві помилки; практичне завдання (розрахункова задача, ситуаційне завдання, графічне завдання та ін.) виконано студентом самостійно, але допустив

	незначні помилки в арифметичних розрахунках і т.п.
19-23	<p>виставляється студенту, який:</p> <ul style="list-style-type: none"> виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичні запитання, вмів грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонструвати знання основної і додаткової літератури, передбачені на рівні творчого використання; практичне завдання (розрахункова задача, ситуаційне завдання, графічне завдання та ін.) виконано студентом самостійно без помилок та містить пояснення проведеного рішення.

Схема нарахування та розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль 1								100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	ЗМ1	
11	11	1	11	11	11	11	23	

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

12. Форми поточного та семестрового контролю успішності навчання

Поточний контроль: усне опитування, складання тестових завдань, виступи (наукові доповіді, презентації), активна участь у дискусіях, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо.

Контроль змістового модуля: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо.

Форма семестрового контролю: семестровий залік.

13. Методичне забезпечення

1. Робоча програма освітньої компоненти.
2. Слайдові, текстові та аудіографічні лекції.
3. Тестові завдання для щоденного контролю.
4. Завдання для самостійної роботи здобувачів.
5. Тестові завдання для самостійного контролю.
6. Комплекти білетів з еталонами відповідей для контролю змістових модулів.

14. Рекомендована література

Основна

1. Безпека життєдіяльності : підручник / О. І. Запорожець, Б. Д. Халмурадов, В. І. Применко. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 447 с.
2. Березуцький В. В. Безпека людини у сучасних умовах : моногр. Нац. техн. ун-т "Харківський політехн. ін-т". Харків : ФОП Мезіна В. В., 2018. 208 с.
3. Березуцький В. В. Небезпечні виробничі ризики та надійність : навч. посібн. Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т. Харків : ФОП Панов А. М., 2016. 385 с.
4. Березуцький В. В. Основи професійної безпеки та здоров'я людини : підручн. Харків : НТУ "ХПІ", 2018. 553 с.
5. Жуковина О.В., Грецька Г.А., Сагайдак Р.В. Основи охорони праці: метод. рекомендації для проведення семін. занять. Х.:НФаУ, 2018. 59 с.
6. Запорожець О.І. Безпека життєдіяльності: підручн. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 448 с.
7. Москальова В.М. Охорона праці в питаннях та відповідях : навч. посіб. Рівне: Редакц.-видавн. центр НУВГП, 2011. 452 с.
8. Сокурєнко В.В. Безпека життєдіяльності та охорона праці : підручн. Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2021. 308 с.
9. Соціальна та виробнича безпека діяльності : навч. посібник [для здобувачів вищої освіти

спец. «Освітні, педагогічні науки» освітньої програми «Педагогіка вищої школи»] / А. А. Котвіцька [та ін.] ; за ред. доц. О. В. Жуковіної ; НФаУ, Державна служба України з питань **праці**. Харків : НФаУ, 2019. 220 с.

10. Шаталов О.С. Потенційно небезпечні виробничі технології та їх ідентифікація : навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2012. 204 с.

Допоміжна

1. Безпека життєдіяльності та цивільний захист: підручн. / О. Г. Левченко, О. В. Землянська, Н. А. Праховнік, В. В. Зацарний; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: Каравела, 2021. 268 с.

2. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці: навч. посіб. / О.П. Яворовський, В.М. Васильчук М.В., Медвідь М.В., Сачков Л.С. К. : Фенікс, 2010. 896 с.

3. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці: навч. посіб. / О.П. Яворовський, В.М. Васильчук М.В., Медвідь М.В., Сачков Л.С. К. : Фенікс, 2010. 896 с.

4. Беликов А.С. Безпека життєдіяльності : навч. посіб. Дніпро: Середняк. 2015. 636 с.

5. Запорожан В.М., Аряєв М.Л. Основи біоетики та біобезпеки: підруч. К.: Здоров'я, 2013. 456 с.

6. Коваленко, С.М. Особливості організації охорони праці в закладах фармації/ С.М. Коваленко, А.Г. Лісна // Актуальні проблеми якості, менеджменту і економіки у фармації і охороні здоров'я : матеріали І Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Харків, 19 трав. 2023 р. Харків: НФаУ, 2023. С. 164-165.

7. Лісна, А.Г. "Актуальність фармацевтичного забезпечення населення в умовах надзвичайних ситуацій" / А.Г. Лісна, С.М. Коваленко // Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України : матеріали ІХ Всеукр. заочної наук.-практ. інтернет-конф., м. Київ, 28. квіт. 2023 р. Київ: УДУ, імені Михайла Драгоманова 2023. С. 93-94.

8. Третьяков О.В., Зацарний В.В., Безсонний В.Л. Охорона праці: навч. посібн. К.: Знання, 2010. 167 с.

9. Управління охороною праці: навч. посіб. / К.Н. Ткачук, Я.О. Мольчак, С.Ф. Каштанов, О.І. Полукаров. Луцьк: 2012. 287 с.

10. Lisna A.G., Kovalenko Sv.M., Litvinova O.V. Directions for improvement of the system of labor protection management at a pharmaceutical enterprise using digital technologies // Annals of Mechnikov Institute. - 2023. - №2. - 31-36 p.

Основні законодавчі та нормативно-правові акти

1. ISO 26000:2010 «Настанова по соціальній відповідальності» ISO 26000: 2010 (Draft) Guidance on Social Responsibility.

2. OHSAS 18002 «Керівництво з впровадження OHSAS 18001»

3. SA 8000:2001 «Соціальна відповідальність» SAI SA8000: 2001 «Social Accountability International».

4. ДСТУ 3891-99 «Безпека у надзвичайних ситуаціях». Київ. Держ. Стандарт.1999р.

5. ДСТУ-П ОHSAS 18001 Міждержавний стандарт ГОСТ 12.0.230-2007 „ССБТ. Системи управління охороною праці. Загальні вимоги”.

6. Керівництво з систем управління охороною праці - МОП-СУОП 2001, ILO-OSH 2001 // Міжнародне бюро праці, м. Женева – 2001.

7. Конвенція МОП 187 «Про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці».

8. НАОП 1.4.32-2.70-86 (ОСТ 25 1147-86) „Галузева система управління охороною праці.

9. OHSAS 18001:2007 «Система менеджменту охорони здоров'я та безпеки персоналу».

10. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України № 4004-ХІІ від 24.02.1994 (редакція від 09.08.2023) : zakon5.rada.gov.ua.

11. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності: Закон України № 1105-ХІV від 23.09.1999 (редакція від 29.07.2023) : zakon5.rada.gov.ua.

12. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України № 15/98-ВР (редакція від 16.10.2022) : zakon5.rada.gov.ua.
13. Про захист людини від інфекційних хвороб: Закон України № 1645-III від 06.04.2000 (редакція від 07.09.2023) : zakon5.rada.gov.ua.
14. Про зону надзвичайної екологічної ситуації: Закон України № 1908-III від 13.07.2000 (редакція від 31.03.2023) : zakon5.rada.gov.ua.
15. Про об'єкти підвищеної небезпеки: Закон України № 2245-III від 18.01.2001 (редакція від 31.03.2023) : zakon5.rada.gov.ua.
16. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України № 877 від 26.12.2007 (редакція від 31.13.2023) : zakon5.rada.gov.ua.
17. Про охорону атмосферного повітря: Закон України № 2707-XII від 16.10.1992 (редакція від 03.01.2021) : zakon5.rada.gov.ua.
18. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України № 1264-XII від 25.06.1991 (редакція від 09.07.2023) : zakon5.rada.gov.ua.
19. Про охорону праці: Закон України № 2695-XII від 14.10.1992 (редакція від 31.03.2023) : zakon5.rada.gov.ua.
20. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці // Держгірпромнагляд від 7 лютого 2008.

1. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. Сайт кафедри управління та забезпечення якості НФаУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://quality.nuph.edu.ua/>.
2. Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
4. Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-okhoroni-zdorovya-ukraini/>
5. Офіційний сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.dsns.gov.ua/>.
6. Офіційний сайт Державної служби України з питань праці [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://dsp.gov.ua/>.
7. Офіційний сайт бібліотеки ім. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>